

Jacobin om klimatkrisen

[Klimatkrisen blir alltmer brådskande och allvarlig. För socialister är det en av de viktigaste frågorna att ha effektiva svar på, som det också går att mobilisera arbetarklassen kring. För att stimulera debatten kring detta publicerar vi därför här en samling artiklar ur den amerikanska socialistiska tidskriften *Jacobin magazine*. Översättningar från engelska, Göran Källqvist.]

Dharna Noor: Socialism eller utrotning

[Ur [Jacobin magazine](#), 15 juni 2019.]

Enligt en ny rapport driver människans verksamhet en miljon växter och djurarter mot utrotning. Men det är inte vilken mänsklig verksamhet som helst: det är de val som görs av en liten minoritet förmögna och mäktiga personer.

Enligt en av de mest omfattande uppskattningarna någonsin av livet på jorden driver människans verksamhet omkring en miljon växt- och djurarter mot utrotning. En fjärdedel av jordens alla arter hotas nu av utrotning – och den bedömningen är försiktig.

Det innefattar den sorts älskade stora djur som är ämne för de traditionella ansträngningarna att bevara arter. Tigern saknas till exempel nu på 96% av sina historiska territorier. Men över 40% av de kallblodiga ryggradsdjuren, en tredjedel av all revformande korall, en tredjedel av vattenlevande däggdjur och 10% av insekterna hotas också av utrotning säger en sammanfattande rapport från FN:s Internationella kunskapsplattform för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (IPBES) till politiska beslutsfattare.

De flesta utrotningar går obemärkt förbi. Det kan ta år innan vetenskapsmän märker att en växt eller varelse är försvunnen för alltid. Men konsekvenserna av en utrotning kan vara komplicerade. Som ett parti Jenga (Stapla) kan hela strukturen äventyras om en enda del tas bort, och till slut kan hela ekosystemet kollapsa.

Det är inte bara en moralisk fråga. En förlust av biologisk mångfald är också ett existentiellt hot mot mänskligheten – ett hot som enligt IPBES är lika stort som klimatkrisen. Vi håller redan på att förlora de insekter som vi är beroende för pollinering av våra skördar, och skogarna som skyddar miljontals människor mot översvämning och absorberar koldioxid. Och ändå, säger sammanfattningen, ökar bara takten i vårt döds Kultliknande beteende. Vi fortsätter med ett alltför omfattande jordbruk, skogsskövling, överfiskning, gruvbrytning, utvinning av fossila bränslen och utsläpp av växthusgaser.

Men det är inte hela mänskligheten som är ansvarig för denna ekologiska kollaps. I själva verket har just den verksamhet som underblåser den varit katastrofal för miljarder människor.

Exploatering av natur och människor

Rapporten visar att massutrotningen underblåses av ett ekonomiskt system som före allt annat prioriterar ökande profiter. I ett försök att konkurrera ut sina rivaler och maximera profiterna exploaterar företagen mänskligt och icke mänskligt liv genom att pressa ner löner och bortse från sociala och miljökostnader och göra slut på de ekosystem och samhällen på vilka livet är beroende. "Naturen, världens underbart överflödande och mångskiftande djurliv, är i grund och botten en gratis reserv av varor och arbetskraft som kapitalet kan utnyttja", skrev Ashley Dawson i *Extinction: A Radical History* [Utrotning: en radikal historia]. I ett försök att växa allt snabbare, säger han, gör kapitalet varor av alltmer av jorden, "och berövar världen dess mångfald och fruktbarhet".

Den största boven för förlusten av biologisk mångfald är "förändringar av användningen av mark och hav". Tre fjärdedelar av världens färskvattenresurser används nu till produktion av säd eller boskap, säger IPBES. Det industriella jordbruket åstadkommer förödelse av ekosystemet på många sätt. Växter och djur trängs undan eller dödas för att ge plats för jordbruk; praktiken med monokulturella metoder och bekämpningsmedel förstör jordens mikrober och utsätter insekter och växter för fara: vatten pumpas från sjöar och floder och förstör vattenlivet.

Livsmedelsindustrin försvarar denna praktik i namn av att utrota världssvälten. De senaste decennierna har avkastningen av grödor ökat, men det har varit kostsamt för många människor, och internationellt är nästan var nionde människa fortfarande undernärdd. Det märks mest i det globala syd. Två tredjedelar av invånarna i Asien går hungriga, och enligt Världslivsmedelsprogrammet är vart sjätte barn i "utvecklingsländerna" underviktigt. Samtidigt har jordbrukssubventionerna för födo grödor som majs och sojabönor skapat en enorm marknad för billig, bearbetad skräpmat som kan höja kolesterolvärden och öka risken för sockersjuka.

Jordbruksföretagen hävdar att de maximerat effektiviteten. Men mer än en tredjedel av världens skördar går till boskapsdjur, trots att en prioritering av grödor för mänsklig konsumtion skulle kunna ge mat till miljarder svältande människor. Industriell boskapskötsel är världens största användare av markresurser. Den producerar enorma mängder gödsel – omkring 500 miljoner ton bara i USA – som smutsar ner luften med kemikalier som ammoniak och vätesulfid, och rinner ner i närliggande vattendrag och bidrar till algblomning som kan göra dricksvatten giftigt för djur och människor. För arbetare läggs denna nedsmutsning till andra hot: arbetare i den amerikanska köttindustrin har tre gånger högre risk för allvarliga skador än det nationella genomsnittet.

Dagens internationella jordbruksindustri kontrolleras av fyra stora bioteknologiska jordbruksföretag. För att få kontroll över den internationella försörjningskedjan för säd och garantera maximal avkastning begränsar dessa företag strikt vad som får planteras genom att tvinga fram monokulturell odling. Men monokulturer är känsliga för sjukdomar och är därför beroende av ogräsbekämpningsmedel, insektsbekämpningsmedel och konstgödning som har förknippats med cancer och andra sjukdomar. Det system som har uppstått har varit förödande för den biologiska mångfalden.

Medan jordbruksföretagens vinster har rusat i höjden har jordbrukarnas inkomster sjunkit. Genom att höja priserna på utsäde, konstgödsel och andra produkter, snärjer företagen jordbrukarna i skuldfällor som de tvingas betala av genom att sälja sina skördar. Skapandet av "avslutsgrödor" som gör andra generationens utsäde sterilt förvärrar bara detta. Denna spiral har utlöst en lång rad självmord bland lantbrukare i norra Indien. Lantbrukare i USA, där allt mäktigare jordbruksföretag köper upp

fler och fler amerikanska jordbruk och pressar ner priserna som betalas till familj jordbrukare, står inför liknande svårigheter.

Enligt IPBES är ”direkt exploatering av organismer” med hjälp av kommersiellt skogsbruk och fiske en annan viktig drivkraft bakom den minskande biologiska mångfalden. Denna praktik förstör livsviktiga livsmiljöer och förstör näringskedjor. Som ett resultat av det är växter och djur som en gång var vanliga nu hotade. Men rapporten säger att denna praktik blir allt vanligare: världens avverkning av timmer har ökat med 45% sedan 1970, och 55% av världens stora hav används för industriellt fiske.

Denna praktik exploaterar också människor. Skogsindustrin tvingar bort ursprungsfolk från USA till Kamerun till Brasilien. Även det kommersiella fisket hotar ursprungsbefolkningar som är beroende av fisk till föda. Och i USA är skogsbruk och fiske också bland de farligaste verksamheterna för arbetare. Undersökningen av dödliga yrkesskador från den federala Byrån för arbetsmarknadsstatistik visade att detta var de två dödligaste industriverksamheterna 2019. Skogsindustrin hade 135,9 dödsfall på jobbet per 100.000 arbetare, och det kommersiella fisket 86.

Internationellt är arbetsförhållandena ännu sämre. Thailands fiske, varifrån en stor del av källan till husdjurs- och boskapsfoder i USA kommer, fortsätter att bokstavligen förslava migranter från Kambodja och Myanmar. I och med att fiskbeståndet har minskat och sjöfartslagarna under de senaste åren har avvecklats, har industrin enligt rapporter förslavat allt fler människor. Och det gäller inte bara fiskerinäringen i Thailand. Rapporter har upptäckt att Brasiliens skogsindustri håller arbetare som gisslan i skogsavverkningsläger och tvingar dem att utföra livsfarligt arbete.

IPBES säger att klimatförändringarna, som är oskiljbara från de andra bovarna, är den tredje största drivkraften bakom krisen för den biologiska mångfalden. Det industriella jordbruket är ansvarigt för 13% av de globala koldioxidutsläppen, och gör den till den näst största utsläppskällan efter energisektorn. Skogsavverkning har också en kraftig inverkan på klimatkrisen, inte bara därför att skogar aktivt binder koldioxid, utan också på grund av att förbränning av ved för att generera energi, ett förfarande som kallas ”träbiomassa”, släpper ut ännu mer koldioxid än förbränning av kol.

Klimatstörningarna är i sig en existentiell kris, och har redan konsekvenser för den biologiska mångfalden. Den förändrade temperaturen i atmosfären och haven ”kommer att åtföljas av förändringar i glaciärernas utbredning, nederbörd, flodavrinning, vindar och havsströmmar och havsnivån, bland många andra miljöeffekter, som generellt har haft en negativ inverkan på den biologiska mångfalden”, säger IPBES.

Precis som den minskade biologiska mångfalden är inte klimatkrisen allas fel. Över 70% av koldioxidutsläppen kommer från bara 100 företag. Dessutom påverkas de länder som bidrar minst till de globala klimatförändringarna i det stora hela mest av den förödelse de orsakar. Även om påverkan kan ses över hela världen, så drabbas de fattiga och det globala syd först och hårdast. När cyklonen Idai drabbade Moçambique, Zimbabwe och Malawi i mars i år, dödade den 1000 personer och tusentals fler saknas fortfarande. Det var en av de värsta cykloner som har registrerats, och den var inget undantag. Som FN:s klimatpanel rubrikskapande rapport om effekterna av 1,5 graders uppvärmning över de förindustriella nivåerna (och ett oräkneligt antal andra klimatrapporter) visar, så kommer det – om vi inte gör radikala förändringar – bara att bli mycket värre.

Kapitalismens cancer

Precis som IPCC:s rapport 2018 har IPBES ett klart budskap till de politiska beslutsfattarna. För att undvika en katastrof måste världen göra en ”grundläggande, systemomfattande omorganisering av olika teknologiska, ekonomiska och sociala faktorer, inklusive paradig, mål och värderingar”, sa IPBES’ ordförande sir Robert Watson.

Vi är inne på fel spår på många sätt. De globala koldioxidnivåerna är rekordhöga. Trump-administrationen försöker avveckla Lagen om hotade djurarter, kommer inte längre att tvinga fram skydd av fåglar som oavsiktligt dödats av företagsverksamhet, och avvecklar dussintals miljöskydd mot nedsmutsning av luft och vatten.

Rapportsammanfattningen är också full av dystra nyheter. Försämringar av miljön har minskat jordens produktivitet med 23%. Förlusten av pollinerare hotar de internationella skördarna med förluster på 577 miljarder dollar. Hundratals miljoner människor har högre risk att drabbas av översvämningar och stormar på grund av försämrade livsmiljöer vid kusterna. Sedan 1980 har nedsmutsningen med plast ökat tiofalt. Chockerande 85% av jordens våtmarker har förstörts. Och på grund av allt detta befinner sig världen redan mitt i sin sjätte stora utrotningsperiod. Utrotningen går 1.000 gånger snabbare än normalt, och dussintals arter försvinner varje dag.

IPBES förespråkar en speciell politik som kan tygla massutrotningen, inklusive att vända på utvidgningen av monokulturer och göra jordbruket mer lokalt, skapa marina reservat och minska nedsmutsning och utsläpp, och återge suveräniteten till ursprungsbefolkningar vars mark har upplevt en mindre minskning av den biologiska mångfalden. Det allra viktigaste, avslutar rapporten, är att det internationella samhället måste sluta att prioritera tillväxt för profit och istället bygga en ekonomi som tjänar folkens och planetens behov.

Denna politiska svängning skulle kunna skydda ett oräkneligt antal mänskliga och icke mänskliga liv från ett existentiellt hot om ett ekologiskt sammanbrott – även av dess drivkrafter. ”Genom att vårdslöst förstöra miljön sågar kapitalet bildligt av den gren det sitter på”, skrev författaren Ashley Dawson. ”Kapitalets logik är därför samma som en cancercell, att växa okontrollerbart tills den förstör kroppen som är värd för den.”

Denna förvandling kommer inte att bli lätt, men IPBES’ ordförande Watson är optimist. ”Genom själva sin natur kan omdanande förändringar förvänta sig motstånd från de som har intresse av status quo, men också att ett sådant motstånd går att besegra för den bredare allmänhetens gagn”, sa han.

Om vi ska överleva har vi inget annat val än att lyckas.

Liza Featherstone: Problemets omfattning

[Ur [Jacobin magazine](#), 8 maj 2019.]

Vi kanske bevittnar de första tecknen på en klimatrörelse som är stor nog för att tackla den kommande katastrofen – och radikal nog för att ge namn åt det system som är ansvarigt för den.

Alexandria Ocasio-Cortez säger ofta om klimatkrisen att vi behöver en lösning av samma omfattning som problemet. Hon är den första amerikanska politiker som har en avancerad lösning som ens kommer nära det: Green New Deal. Men för att komma dit och uppnå något som kommer nära det behöver vi också en rörelse av samma omfattning som problemet. Under de senaste månaderna börjar vi se inledningen av en sådan.

Att ta profiterna från personer som nu åtnjuter och drar nytta av dem är inte bara en ”anhållan” (ett stycke märkligt fikonspråk för ideella som har smugit sig in i rörelsens språk). Att omdana vår ekonomi bort från beroendet av fossila bränslen till en ekonomi som drivs av förnyelsebara energikällor är en lika omvälvande ekonomisk omvandling som avskaffandet av slaveriet var på 1800-talet.

Även om avskaffandet av slaveriet inte innebar slutet för kapitalismen så var det en massiv expropriering av egendom – inte att undra på att det inte gick att göra fredligt och bara genom att vädja till moraliska känslor. Det krävdes mer än 600.000 människors – 2% av befolkningen – våldsamma död för att få slut på slaveriet. Den förändring vi behöver idag går att uppnå utan massvåld, men inte utan en massrörelse, och den rörelsen behövs överallt – för att göra det nuvarande systemet lika omöjligt att styra som slaveriet var under krigstider.

Vi börjar se detta scenario utvecklas. I USA har medlemmar i Sunrise Movement arresterats i sina representanters kontor, där de har krävt att de ska skriva under Green New Deal. I Storbritannien har medlemmar i Extinction Rebellion klistrat fast sig vid parlamentets staket och stängt ner tunnelbanan. Parlamentet har redan gått med på deras första krav – att utlysa ett nationellt klimatnödläge. Den amerikanska Extinction Rebellion-rörelsen börjar också ta fart nu, och ställer ett mer måttfullt krav: att New York utlöser ett klimatnödläge.

I en liknande rörelse västerut över polen har studentstrejkerna som inleddes av Greta Thunberg, och spred sig så snabbt över hela Europa och nu hålls varje fredag, nått till USA. Delvis organiserade av Ilhan Omars 16-åriga dotter Isra Hirsi, gick studenter ut i skolstrejk i mars och återigen förra fredagen, i Seattle, Phoenix, Salt Lake City, Houston, Austin, Oklahoma City, Minneapolis-St. Paul, Des Moines, St. Louis, Chicago, Madison, Pittsburgh, Harrisburg, State College och Lancaster, Pennsylvania, Philadelphia, New York City, Albany, Hartford, och över hela Massachusetts och i många andra större och mindre städer. I de flesta fallen höll de demonstrationer i regerings-expeditioner.

I New York siddemonstrerade strejkande studenter i stadshuset, och även på Brooklynbron, och krävde, tillsammans med Extinction Rebellion, att New York skulle utlysa ett klimatnödläge. Nationellt kräver de Green New Deal, bland andra ytterst konkreta förslag. De pressar också alla presidentkandidater att delta i en klimatdebatt, en deprimerande låg ribba (mer som en ”anhållan”).

Rörelsen organiserar sig och växer snabbt efter åratals stagnation.

Påverkade av klimatrörelsen i Europa – liksom de senaste bistra varningarna från både vetenskapen och genomlevda erfarenheter – går den amerikanska klimatrörelsen snabbt längre än det icke vinstjagande industrikomplexet, som producerar betydligt mer direkta mejl än direkta aktioner. Vi hör nu det första mullret från den rörelse som faktiskt krävs, med ständiga aktioner på varje nivå, från lagstiftande organ till gatorna – och en känsla av att frågan om klimataktioner har blivit oundvikliga. I mitten av 1800-talet skapade både vita och svarta slaverimotståndare en kultur där slaveriets gissel ständigt diskuterades och debatterades. I London har Extinction Rebellion gjort det med klimat-

krisen. Vi kan också komma dit.

Denna nya rörelse särskiljer sig genom sin villighet att berätta sanningen – att vi kan stå inför en katastrof, till och med människans utrotning – och konfrontera det fasansfulla i denna sanning. Som namnet antyder är Extinction Rebellion [Utrotningsupproret] ärliga med detta. På Truth-Telling Thursdays [Torsdagar för sanning] sätter aktivister upp tabeller och berättar för folk hur allvarlig klimatkrisen är, utan att mildra sanningen, och registrerar dem i rörelsen.

Men för många människor är förnekelse det populäraste alternativet. (Inte ideologisk klimatförnekelse à la Fox News, utan istället den sort som många av oss använder så ofta som möjligt: att tänka på något annat än klimatkrisen.) För de flesta av oss har det inte varit värt att lämna denna bekväma dvala för att delta i en och annan ineffektiv protest. Det har förändrats av två skäl: det börjar bli omöjligt att undvika problemet, och rörelsen växer så fort att en förändring verkar möjlig. Nu när det faktiskt kan göra skillnad, verkar det lönt att lämna förnekelsens trygga hamn.

Ett annat skäl till varför rörelsen växer så fort, och så småningom kan segra, är att den inser att klimatkrisen kräver en massiv ekonomisk förändring som åtminstone är lika stor som när slaveriet avskaffades. Det är därför den är så sammanflätad med – och åtminstone delvis har blivit möjlig på grund av – socialismens återuppståndelse på senare tid. Denna rörelse förstår att problemet och alla lösningar av det, är ekonomiskt till sin natur och också enormt.

Karl Marx och hans kamrater skrev ett öppet brev (något en kunde göra redan före Medium.com) till "arbetarklassens envise son", Abraham Lincoln, och gratulerade honom till sitt återval 1864 och för hans "makalösa kamp" mot slaveriet och för "återuppbyggandet av en social värld". Han beskrev lyriskt hur inspirerade massorna i Europa hade blivit av frigörelsen, och hur de välkomnade en "ny era av herravälde" för den amerikanska arbetarklassen.

Det gör även vi. Konflikten med försvararna av slaveriet var en lösning vars omfattning motsvarade problemet med slaveriet. Vår rörelse behöver – förhoppningsvis – inte bli så våldsam men den måste absolut vara så stor.

Dawn Foster: Uppror mot klimaddöden

[Ur [Jacobin magazine](#), 23 april 2019.]

Trots alla sina brister blir Extinction Rebellions direkta aktioner mot klimatförändringarna allt populärare och de retar rätt personer. Vi bör stöda dem.

Under en vecka med början 15 april körde inga bilar eller bussar över bron intill parlamentet, bara en och annan ambulans eller cykel. Miljöprotestgruppen Extinction Rebellion ockuperade bron, och fyllde den med små träd och ritade små konstverk med krita på asfalten, och iscensatte en sitt-demonstration som blockerade vägen och flera andra områden i centrala London. På onsdag förra veckan [17 april] störde de järnvägstrafiken på stationen som ligger närmast oljejätten Shells högkvarter i London, och klistrade fast sig på taket på en järnvägsvagn, och klistrade sedan fast sig på staketet utanför Labourledaren Jeremy Corbyns hus i norra London, för att få pressens uppmärksamhet. De har också organiserat aktioner i Montreal, inklusive att klistra fast sig på Quebecs

premiärminister François Legaults ämbetsrum, har blockerat ett varuhus i Paris, en begravningsprocession i Norge och även genomfört flera protester i New York.

Gruppen har iscensatt mindre protester under de få månader sedan de började driva kampanjer, men detta är den hittills största protesten, och den har orsakat den värsta och största störningen i London i mannaminne. Transporterna har påverkats enormt, och en av de mest trafikerade busslinjerna har inte kunnat köra. Polisen har arresterat mer än ettusen demonstranter efter att till en början ha sagt att de saknade fängelseutrymmen för att arrestera tillräckligt många medlemmar i gruppen för att få stopp på protesten. Efter att ha blivit frisläppta har många av de fängslade helt enkelt återvänt till sina vänner vid sittdemonstrationerna.

Reaktionen från en del äldre mediafigurer har varit oerhört kritisk: ett klipp på en demonstrant som lämnar inspelningsplatsen under en intervju på Sky News blev viralt, efter att presentatören Adam Boulton anklagade talespersonen för att låta ”som en högerfascist”, och sa till honom att ”du är en okunnig självsvåldig medelklassperson, och du vill säga till oss hur vi ska leva våra liv”. Media-kommentatorn och provokatören Julia Hartley Brewer frågade varför hon inte kunde köra sin bil rakt över bron som hon ville, varvid hundratals personer påpekade att det är livstidsstraff för att medvetet döda människor.

Många har varit kritiska mot Extinction Rebellions taktik och övervikten av vita och övre medelklass bland deltagarna. Gruppens avsikt var att provocera fram massarresteringar, och över ettusen har ägt rum efter blockaderna av Oxford Street, Parliament Square och två broar. Trots kritiken är det lönt att undersöka opinionsundersökningarna om ämnet: en undersökning av YouGov av 3.561 vuxna briter visade att 52% var ”något” eller ”starkt” mot Extinction Rebellion, men hela 36% var ”starkt” eller ”något” för direkta störande aktioner. Att en tredjedel av landet stöder något som var liktydigt med att stänga igen huvudstaden i trots mot polisen och många politiker är ett enormt och oväntat resultat som få andra kampanjer har lyckats uppnå.

Men inte alla som betraktar sig som en del av den breda vänstern håller med. Varenda inrikesminister från New Labour borde tillbringa resten av sina liv hemma och tänka igenom sina livsval, och särskilt David Blunkett – som en gång kallade medborgerliga rättigheter för ”verklighetsfrämmande” dumheter – borde vara tyst. Istället valde han att skriva en debattartikel i högertidningen *Daily Mail* med rubriken ”Varför har inte lagens hela kraft använts mot dessa ekoanarkister som fyller mig med förakt?” Att en före detta Labourminister lyckas vara mer Tory än en konservativ regering är inget annat än en påminnelse om varför det är en välsignad lättnad att denna speciella ideologiska våg har blivit irrelevant. New Labours inrikesministrar var auktoritära mardrömmar som desperat försökte locka till sig Englands medelklass genom att inta ståndpunkten att vara ”tuffa mot brottslingar”, och använda häktning utan rättegång och ge MI5 rätt att i hemlighet samla in telefondata i stor skala. Under Blair fanns det inget tvivel om att tårgas och batonger skulle ha kommit fram tidigare, och om arresterna var fulla så skulle det ha kommit ett vallöfte att bygga fler.

Labours ledning och även en del längre ner i hierarkin, har varit mycket mer rättframma i att säkerställa att klimatförändringarna är på dagordningen: Jeremy Corbyns grupp och andra har talat om Labours plan för att minska koldioxidutsläppen och en ny industriplan som är inriktad på grön energi och gröna jobb. Parlamentsledamoten Stella Creasy skrev ett öppet brev till Torys miljöminister Michael Gove med krav på en Medborgarförsamling om klimatförändringarna. Medan Blairs regering skulle ha slagit ner hårt mot demonstranterna och Ed Milibands Labour skulle ha

fördömt, eller åtminstone ha vägrat stöda, demonstranterna, så ser Labour nu protesterna som en möjlighet att avslöja de konservativa för att de ignorerar klimatförändringarna och miljön.

Inte alla av Extinction Rebellions metoder har givit dem anhängare, och de motsvarar varenda stereotyp som finns för traditionella gröna aktivister. Men de har gjort klimatförändringarna till en central fråga, och har visat att det gamla gardet i media och inom politiken saknar kontakt med verkligheten och är lika rabiata auktoritära som någonsin. Tack och lov har de flesta av dessa politiker kastats i papperskorgen, även om de värsta figurerna i media finns kvar. Aktivisterna fungerar som ett avgörande test, där de värsta personerna blir tokiga av minsta omak eller bara det faktum att demonstranterna inte har blivit brottsförklarade ännu, medan andra stöder deras sak, om än motvilligt.

Men de har också visat att allmänhetens aptit på direkta aktioner är större än vi väntade oss. Så nästa gång journalisterna eller politikerna klagar på sådana aktioner, kanske de borde betänka hur många personer som är oense med dem.